

PERIÒDICH IMPARCIAL, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15.

Ab lo present número donem per folletí de la plana número 17 á la 22 inclosiva, acabament de la comedia en un acte,

UN MATRIMONIO POLÍTICO

À PAISES DESCONOCIDOS

Ó LA HERENCIA DE UN COCINERO

En lo próxim número comensarem á publicar lo llibret de aquesta obra que ha adquirit celebritat en lo teatro Granvía, tant per sa lletra com per la música de 'ls Srs. Liñán y Sadurní, entre quals números se fan aplaudir y han adquirit gran popularitat lo *terceto de las polismans*, lo *duo de los carteros* y 'l *coro de las violetas*.

Creyem que nostres lectors veurán ab gust la publicació de aquesta obra en nostre folletí.

Projectes y esperansas

Alguns punts de contacte 's troban entre 'l teatro català y la causa catalanista.

Tant respecte á l' art dramàtic com á la qüestió política, pòt observarse una circumstancia igual ó molt parescuda.

La de que aquells que semblan destinats á dirigit-la per enlayrarla, per enaltirla, per ferla triuñar, la malmetan y la perjudican.

Això és un fet.

Convè que 's noti, porque potser aixís á 'l formar nous projectes per part de abduas classes de direccions, podrán concebirse esperansas en pro de 'ls ideals artístichs y en lo referent á la política en quant afecta especialment á nostra regió.

Vejam lo teatro.

En un de 'ls darrers números varem fer veurer l' escàs fruyt terrassá cullit durant l' anyada en los

arbres de 'l hort de la casa payral de la escena catalana.

No hi ha ningú que pugua desfer nostras afirmacions fetas en aquell article.

Demostrat tenim també en números anteriors, la desacertada direcció que á 'l catalanisme han donat los que ab dret molt discutible, ó millor dit sense dret perfecte, están donant la pauta á 'ls satélits aduladors de que han lograt voltarse.

Los autors y empressaris catalans han fet poch últimament en bè de l' art.

Los flamants intérpretes de 'l sentiment polítich de la massa neutra de Catalunya, á forsa d' exageracions y de entusiasme utòpich, han portat á mal camí la sort de las aspiracions regionalistas.

Uns y altres, donchs, deuen formular uns altres projectes si volen tenir la esperansa de arribar algún dia á véurerla convertida en realitat.

En quant á 'ls primers, ó mes ben dit, á la escena catalana, hi veyem alguna cosa bona.

Així ho fa suposar la certesa de que la temporada propvinent tindrem dos teatros ahont se cultivará nostr' art dramàtic.

Novedats tornarà á competir ab *Romea*.

Nostres lectors recordarán que fa bastant temps vam donar semblant noticia, que alguns negaban.

Pero nosaltres bebiám en bonas fonts y esperabam que 'ls fets nos donarían la rahó.

Ara ja es públich que Borrás y la Mena estarán á 'l frente de la companyia catalana de 'l popular colisseu de 'l passeig de Gracia y que s' hi estrenarán obras de bons autors.

Sols falta que aquéts pensin què és lo convenient per' nostra escena, y que 's deixin de voler sèr genis sense serho realment y poguent serho de debò.

No 'ns vingan ab voler portar aquí plantas exóticas.

Las plantas exóticas may donarán patent de

geni, perquè sempre portan com qui diu marca de fàbrica.

Sempre acusan la seva procedència, y per lo tant, faltantlos hi la originalitat, los hi manca la primera circumstància per ser resultat de una inspiració genial.

Y com entre 'ls autors que, segons se 'ns diu, privaran en Novedats, n' hi ha de bons, algú de 'ls quals no té altra falta que un orgull impropí de 'l veritable talent, creyem de 'l cas fer avinent que per bé de 'l teatro català procurin donar obras realment propies de casa nostra.

Veyam si ho farán.

Poch temps falta per saberho.

De tots modos, lo projecte de la empresa de Novetats fa tenir alguna esperança.

Esperansa que pot trascendir a 'l teatro de 'l carrer de l' Hospital.

En aquet és fàcil que hi domini 'l gènero còmic.

La competència serà causa de procurar no quedar vensut.

De manera, que si és aixís, pòt esperar-se també alguna cosa bona.

Potser las circumstàncies obliguin a 'ls directors de las cosas artístich-teatral a variar de rumbo.

En tal cas las circumstàncies haurán contribuït a millorar la sort de nostre teatro.

Y com las circumstàncies polítiques creadas pe 'ls erros de 'ls catalanistas aixalabrats, irreflexius y falsos (que algú ne trobaríam) han fet entrar en vereda a 'ls que volían surtir-se de test y ara no 'ls deixan tréureu peu de rotllo ¡qui sab si aixó serà també de bon auguri per la causa catalana!

Algú fet ho corrobora.

Fet innegable, fet patent, fet esperansador; perquè ha influït, de grat ó per forsa, en modificar las ideas que pregonaban alguns periodistas que ensenyaban la orel·la tot y amagantnos las sevas verdaderas intencions.

Esperem que las circumstàncies los hi farán tenir mes bon sentit.

Que seguirán una conducta mes convenient.

Y com que aixís ho han de fer de bona ó de mala gana; com que no 'sent aixís la seva veu no 's podria expressar per medi de cap diari de Catalunya; com que no haventse de contenir no veuríam may la renaixensa desitjada, és de pensar que cambiant de rumbo podrán també sos passos actuals anar per camí de la esperança, conduhintlos millor que anteriorment pe 'l llóch a qual extrem hi podrán trobar las justas aspiracions de nostre poble.

En resum: de la competència artística n' esperem algú profit pera 'l teatro; de las circumstàncies actuals de la política, cal esperar-ne algú bé per 'l interés y la sort de Catalunya.

P. DE R.

Revista teatral

Tivoli.—Ja en las primeras revistas digüerem lo molt que 's veuria afavorida pe 'l públich aquesta com-

panyia, coneguts los directors y 'ls individuos que la componen.

Ho confirman l' éxit de las obras.

S' han estrenat *Mariquita la estanquera*, *Trapatòles* y *A mal tiempo buena cara*.

Es la primera un xamós, animat y exacte quadro de costums valencianes ab la presentació de tipos de la terra magistralment dibuixats.

La segona és la finíssima pintura de 'l que li agradan totes, personatge que 'l definim dientli l' *Ase de 'n Mora*.

La última, per sa índole y tendencias, és, sens dupte, la que agrada mes a 'l públich. En forma de revista y ab mes intenció que un toro, de Miura, apunta, indica, cita, aludeix, tapa en correctíssima forma la malícia de sa idea y 's fa aplaudir constantment.

Los autors Srs. Navarro Gonzalvo y Thous, han demostrat no ser mancos ni tontos.

La música de 'l mestre Peydró és moguda, aixerida, y s' adapta perfectament a las variadas situacions de la obra.

L' execució, perfecta, sens tatxa.

S' emportan la palma las Srtas. Gurina y Segura, y 'l Sr. Angeles que 's véu obligat a repetir una infinitat de vegadas unas coplas carregadas de sal y especias.

Per lo tant, cada estreno, un éxit que ab claus dinals clava la obra en los cartells.

Granvia.—De 'ls Srs. Granés y Arnedo és la parodia de *La Bohème*, titulada: *La golfemia*.

Probada té sa perícia 'l Sr. Granés en aquesta classe de treballs. En ells está en son centre: tots li són amichs.

Aixó fa que portin lo sello de 'l bon gust y la distinció, qualitats que distingeixan a tant aplaudit autor dramátich.

Sols un pero hi hem trobat y que 'ns ha fet mal efecte, y és la surtida de Curro Vargas, quant la música refresca la memoria de alguns compassos d' aquella.

Ni Chapí copiá de Puccini, ni és igual lo ritme, ni 'l valor de las notas, ni 'l temps en que 's porta; ni creyem,—ho afirmem,—que 'l reputat mestre espanyol hagués tingut necessitat de recórrer a vinya agena a espigolar per 'sas obras.

Apart lo apuntat, se fa digne d' aplauso 'l treball de 'l arreglador de *Miss Helyett*.

Respecte a la música, poch hi ha posat de sa cullita 'l Mtre Arnedo: quasi tot és de 'l parodiat.

L' execució bona; aplausos a trompents.—A. DE LA F.

PAU CASALS

Lo nom d' aquet jove y ja célebre violoncellista portá extraordinaria y distingida concurrència a 'l teatro Lirich hont la societat de Concerts clàssichs dirijida per en Granados, hi doná 'ls concerts que atreta pe 'ls elogis tributats a nostre país per la crítica estrangera volia per son criteri propi ratificarlos ó esmenarlos per complet.

La confirmació ha sigut absoluta.

Casals és molt jove y fa molts anys que admirárem son talent.

En celebració d' un aniversari que tingué lloch en una iglesia de 'l Ensanche, s' executá una composició per' violoncello, arpa y orga, d' un inseparable amich nostre.

De la part de 'l primer n' estaba encarregat lo reputadíssim virtuos Sr. Garcia.

Vingué l' hora de 'l ensaig y 'l Sr. Garcia no comparesqué per' substituhirlo enviá a un jove, molt jovenet, imberbe encara, d' aspecte sumament modest, de mirada fixa, penetrant, de cabell rós, lo tot simpátich.

Recordem que nostre amich l'autor de la composició, feu alguna observació a l'organista respecte a l'canvi que s'presentava, d'aptant de l'èxit si s' deixava a mans d'aprenents com ho havia fet lo Sr. Garcia.

Recordem que l'organista tranquil·litzà a nostre amich, elogiant las dots artístiques de l'jove músich.

Y comensà l'ensaig:

A las primeras notas inicials de l'tema que fa l'violoncello sol, quedàrem los oyents espatarrats, frets, admirats de la seguritat, aplom, delicadesa, ajust y sobre tot, la manera distingida de frassejar.

No cal dir com executà la composició. Son autor no l'havia concebuda tan viril, plena de sentiment y rica de detalls.

Y aquell nen d'allavors, és lo jove Casals d'ara, artista complert, mes detallat, mes segur devant de públich, curat d'emocions que cohibeixen y atolondran y desmereixen: possessionat de lo que és y val, no tem las dificultats, que per ell no existeixen, que dintre l'tecnicisme presenti la composició.

En l'artista d'allavors, hi havia las condicions excepcionals que s'admiran en lo d'ara.

Forsa, seguretat, gust, intuició per identificar-se ab lo plan general de la obra y apropiarse l'baix l'aspecte de l' mes rigurós principi estètic y executar-lo desde la primera a l'última nota; sense titubear a l'establir las primeras ratllas cardinals de son treball atacant ab fermesa las técnicas dificultats y vencentlas ab la mes encantadora senzillesa y facilitat, treyent de l'instrument ara, alats sonidos que semblan perlladas notas de eólich psalteri com després, girantse ayrat, buscant presa per sas ossosas mans, com si ab las unglas cintés las entranysas, llensa torrentada forta de sonoritat plena y esgarriosa que aterrorisa y emociona.

Aquet era y aquet és en Pau Casals.

Nosaltres hi hem vist ara lo que hi vejérem llavors: tot un artista.

Y aixís ho demostrà en las variadas obras que feu sentir en los dos concerts a l' principi mencionats.

Lo públich li tributà calurosa y frenética ovació, a la que junta sos aplausos y felicitacions Lo TEATRO CATALA.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

L' ASSUMPTA

Cant VII

L'AYMAT Y L'AYMIA

Dilectus meus mihi et ego illi.

Cant. II.

Al cant d'Amor del Amat
l'Aymadeta se deixonda,
se deixonda d'aquell son
que dormia dins la tomba.

A la veu del Aymadet
feya chor tota la gloria:

—Desvéllat, que ve l'Espós;
desvéllat, la bella Esposa;

verges, les del Paradís,
orném les llanties hermosas.—

A la veu del Aymadet
feya chor la terra tota:

—Alsat, Débora gentil,
álsat, álsat de la tomba,
sobre la vensuda mort
canta l'himne de victoria.—

Al cant d'amor del Aymat
l'Aymadeta se deixonda;

—quí será l' dols serafi
que'm crida ab veu amorosa?

Sembla la veu del Espós
qu'espera y truca a la porta.

De mon Aymat es la veu
que'm crida sempre gelosa.

Ell sempre tot pera Mi,
y Jo per Ell sempre tota.

Atraume lo meu Amor,
ab les verges qu'm coronan,

y fins a Tú correrém
al olor de tes aromes,
y correré fins a Tú
a rebre un bes de ta boca.—
Y sortint del ombolcall
y deixant la freda tomba,
amorosida alsa l's ulls,
y, tendre, vola que vola
en busca del Aymadet,
com del llir la papallona.
Deixant la mortalitat
sota aquella blanca llosa,
s'alsa brillant, refulgent,
agraciada, encantadora,
l'immortalitat vestint
y l'mantell cast de la boda.
S'alsa d'eixa vall de morts
tota cercada de gloria,
com de l'espantosa nit
s'aixeca l' vel del'aurora.
com ix lo sol resplandent
d'un núvol d'ala negrosa;
no així sortí de les mans
de Deu la primera donal
Desota l's daurats rehims
d'un palmó que's vincla y gronxa,
l'Aymat l'espera ab amor,
la crida ab la veu la més dolça.
Y com cerva de Bether
que sent la font que senglota
se tira, ab la fletxa al pit,
rost avall, hont, l'aygua corre;
ab lo cor assedegat
se tira també l' Esposa
en los brassos del Espós,
que de son pit l'aygua brolla.
Abrassadeta al Aymat
y assentadeta a la sombra;
abans d'aixecar lo vol
vers hont lo sol no te posta,
l'Aymada ab ternura diu,
extática, arrobadora,
al escalfor del cast bes
que reb de la pura boca,
d'aquells llabiets en flor
que fan verge al qu'apetonan:
—Ja't tinch, Aymadet, ja't tinch,
no't deixaré ni una estona
fins que't veja en lo palau,
en lo palau de la gloria,
Tú sempre tot pera Mi,
y Jo per Tú sempre tota.—

JAUME BOLOIX.

(Seguirá.)

Reunions particulars

Patronato del Obrero. (Provenza, 93).—Ahir a la tarde hi va haber funció, sent molta la concurrencia. Lo quadro de aficionados és bastant bo: algún fins pót calificarse d'actor. *L'apotecari d'Olot* y *Cosas de l'oncle!*, aixeridas obras de Pitarra, van obtenir bona execució. La Sra. Casajust y l's Srs. Altimira, Cuspinera, Balsavey, Monserrat, Cavestany y Valiente, van saber identificar-se ab los tipos assaynetats de la primera, treyent partit de l's xistas y de las situacions cómicas que abundan en los tres actes; y respecte a *Cosas de l'oncle!* plaunos dir que tant la dama citada, com los Srs. Cuspinera en lo paper de Pau, y en lo de Pep lo jove Bagull, Perelló en lo de D. Pelayo, Cavestany en Lluís y Humet en Gasparó, van fer riurer de gust, puig los interpretaren ab naturalitat y gracia.

Lo teatro de l' Patronat és bonich; pero té malas condiciones acústicas, y aixó fa que no lluheixi tant com lluhiria l'treball de l's que surten a la escena.—P.

La Banya Graciense.—Havem vist la funció que tingué lloch a benefici de l's actors Sr. Mallorquí, Fábregas y Calaf, posant en escena lo drama *La Fals* ab un desempenyo acceptable; estant be en sos papers la Sra. Casajust y l's Srs. Cosme, Mallorquí, Calaf, Fábregas, Monserrat, Sebé, Puerta, nen Puig y Martínez. La

concurrència, que era numerosa, aplaudí las escenas mes culminants. En obsequi á 'ls beneficiat la secció coral de la mateixa societat cantá algunas pessas 'sent justament aplaudits. Per pessa posaren *Lanceros* en la que la Sra. Casajust y 'l Sr. Mallorquí feren las delicias de 'l públich. Los beneficiats foren obsequiats ab varios regalos, entre 'ls que recordem una preciosa cigarrera, un magnífich rellotje d'acer y altres objectes.

Saló de descans

Tenim de comensar avuy aquesta secció ab una noticia trista com ho és per nosaltres donar compte de la mort de 'l distingit metje don Joan Doménech y Martínez, ocorreguda dijous á la matinada. Era 'l Dr. Doménech una persona de inteligencia clara, de carácter franch, de sentiments bons, de activitat gran, y aixó és causa de que la seva mort hagi estat sentida per tothom que 'l coneixia y 'l tractaba. Era jove encara (42 anys) y per son talent s'havia fet una numerosa clientela, per que inspiraba gran confiança á 'ls malalts. Fa poch va tenir una malaltia grave que 'l va deixar bastant delicat, y ara que confiaba alcansar una millora 'l ha sorprés la mort d'una manera inesperada—potser no per ell, pero sí pera 'ls altres.—Lo vespre avans de deixar d'existir, va estar fent broma ab la seva familia y algun amich de confiança, ben agens tots de que á las pocas horas li sobrevindria un fort atac á 'l cor que li pendria la vida.

Acompanyem á 'ls seus pares, á la seva esposa, á 'l seu fill don Faustino y á tota la familia en lo sentiment que 'ls ha ocasionat tan irreparable perdua.

L'acte de l'enterró va ser una verdadera manifestació de dol. Va veure's concurregut por motts amichs que van rendir un carinyós tribut á la memoria de 'l difunt.

D. E. P.

—Greu sentiment nos causa també la noticia de la mort de lo reputadíssim clarinetista, professor de 'l Conservatori de 'l Liceo, don Emili Porrini.

Lo TEATRO CATALA sent la perdua de 'l amich y artista donant lo sentit pessam á sa atribulada familia. R. I. P.

—En lo certamen organiat per nostre company de periodisme *Lo Teatro católich* ha obtingut premi la sarsuela *La Caritat* que ha resultat ser de don Joaquim Albanell la lletra y de 'l mestre don Eusebi Bosch la música. Felicitem á 'ls autors premiats.

—Ha visitat nostra Redacció lo periódich *La Semana de Igualada*.

—També hem rebut los reglaments de las següents germanats: *La Constancia*, de Alicante; *La Unión almanseña*, de Almansa; *La Previsora*, de Onteniente; *La Unión*, de Rocaironte; *Sociedad de socorros mutuos*, de Ibi, y *El Progreso*, de Bellesguart.

IMPORTANT

Ab lo present número repartim una fulla explicativa, extracte de 'ls Estatuts de *La Unión defensora del Socorro mutuo*, qual contingut creyem que ha de meréixer la atenció de 'l lector. Avuy que 's tocan ja 'ls bons resultats de aqueixa associació és convenient que tothom s'hi fixi, tant las personas previsoras com aquellas que per diversas causas no 's preocupan de l'auxili mutuo encara que 'ls convinga com realment convé.

Imp. de Ramón Pujol.—Tallers, 45, Barcelona.

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

❁ JUAN AYNÉ ❁

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

En esta casa se halla de venta la obra de gran éxito

A PAÍSES DESCONOCIDOS

Precio de los principales números de música:

Terceto de los Polismans.	2 ptas.
Duo de los carteros.	2'50 »
Coro las Violetas.	2'50 »

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~

Guitarras desde 5 pesetas.

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO

Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

Calle de Roig, núm. 24.—BARCELONA

BANCO VITALICIO DE ESPAÑA

La Previsión y Banco Vitalicio de Cataluña

Compañías de seguros sobre la vida, reunidas

GARANTIAS

CAPITAL SOCIAL.	Ptas.	15.000,000
RESERVAS.	»	9.800,634
Capitales asegurados desde la fundación de las compañías hasta 30 de Junio de 1898.	»	211.278,772'82
Pagado por siniestros, pólizas vencidas y otros conceptos hasta igual fecha.	»	14.471,501'55

Esta Sociedad se dedica á constituir capitales para la formación de dotes, redención de quintas y demás combinaciones análogas, rentas vitalicias inmediatas ó diferidas y seguro de capitales pagaderos á la muerte del asegurado.

REPRESENTACIONES EN TODA ESPAÑA

Domicilio social: Ancha, 64.—Barcelona

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupciones de la pell.

Rejoveneix y es un tesoro per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y 'l escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

LA GRESHAM

Compañía inglesa de seguros de vida

fundada en Londres en 1848.

Oficina en Barcelona:

PLAZA DE CATALUÑA, 39